

POSTANOWIENIE

Dnia 30 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

w sprawie **D. G. S.**

skazanego z art. 278 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 30 maja 2019 r., w trybie art. 535 § 3 k.p.k. kasacji obrońcy skazanego od wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 24 lipca 2018 r., sygn. akt V Ka [...], utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w L. z dnia 22 marca 2018 r., sygn. akt IX K [...],

p o s t a n o w i ł:

- 1) oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2) zwolnić skazanego D. G. S. z kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, obciążając nimi Skarb Państwa;**
- 3) zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. C., Kancelaria Adwokacka w L., kwotę 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złote i osiemdziesiąt groszy), w tym 23% VAT, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu w postaci sporządzenia i wniesienia kasacji.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 marca 2018 r., sygn. akt IX K [...] Sąd Rejonowy w L. uznał oskarżonego D. S. za winnego czynu wyczerpującego dyspozycję art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 275 § 1 k.k. w zb. z art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. i za ten czyn wymierzył mu karę trzech lat pozbawienia wolności. Ponadto Sąd Rejonowy orzekł wobec oskarżonego D. S. obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz E. D. kwoty 1.870 zł.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego Sąd Okręgowy w L. wyrokiem z dnia 24 lipca 2018 r., sygn. akt V Ka [...], utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Od wyroku Sądu Okręgowego kasację wywiódł obrońca skazanego D. S., w której zarzucił rażące naruszenie prawa mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku poprzez obrazę przepisów postępowania tj.:

„-art. 433 § 2 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 174 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k. polegającą na nierzetelnym rozpoznaniu zarzutów środka odwoławczego, bez poddania ich wszechstronnej analizie w kontekście całokształtu okoliczności faktycznych ujawnionych w loku postępowania oraz materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, czego konsekwencję stanowiło przeniknięcie uchybień związanych z oceną poszczególnych dowodów przez Sąd I Instancji skutkujących powstaniem wadliwych ustaleń faktycznych do wyroku Sądu Odwoławczego.

- art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k., poprzez utrzymanie w mocy orzeczenia Sądu I Instancji, które zostało wydane z naruszeniem przepisów postępowania mającym wpływ na treść wyroku, co czyni orzeczenie Sądu Odwoławczego rażąco niesprawiedliwym.”

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację Prokurator Rejonowy w L. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna w stopniu pozwalającym na jej rozpoznanie w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Zgodnie z wolą ustawodawcy kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, skierowanym przeciwko orzeczeniu wydanemu przez Sąd Odwoławczy na skutek rozpoznania środka odwoławczego. Celem postępowania kasacyjnego jest bowiem wyeliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń dotkniętych poważnymi wadami w postaci bezwzględnych przyczyn odwoławczych lub innych naruszeń prawa, ale o charakterze rażącym, a jednocześnie takich, które miały istotny wpływ na treść orzeczenia. Możliwość wniesienia skutecznej kasacji jest

zatem istotnie ograniczona. Postępowanie kasacyjne nie jest z pewnością postępowaniem, które ponawiać ma kontrolę odwoławczą. W toku tego postępowania z założenia nie dokonuje się zatem kontroli poprawności oceny poszczególnych dowodów, nie weryfikuje zasadności ustaleń faktycznych i nie bada współmierności orzeczonej kary (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 września 2017 roku, sygn. akt IV KK 276/17).

Analiza zarzutów kasacji oraz jej uzasadnienia, prowadzi do wniosku, że podniesione w niej zarzuty naruszenia prawa procesowego, w części odnoszące się do nieprawidłowego rozpoznania zarzutów podniesionych w apelacji, zostały sformułowane instrumentalnie, celem stworzenia pozornych podstaw dla wniesienia nadzwyczajnego środka zaskarżenia jakim jest kasacja. Zawarte w kasacji zarzuty w zasadniczej części stanowią w istocie polemikę z ustaleniami Sądu I instancji, zaaprobowanymi przez Sąd odwoławczy, co do okoliczności faktycznych sprawy, które finalnie pozwoliły na przypisanie oskarżonemu winy i sprawstwa czynu zarzucanego mu aktem oskarżenia. Zamieszczenie w kasacji zarzutu dotyczącego obrazy art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 174 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k. należy uznać za niedopuszczalną próbę skłonienia Sądu Najwyższego do dokonania, niezależnie od roli spełnionej przez Sąd II instancji, kontroli prawidłowości procedowania Sądu Rejonowego w L. w zakresie oceny przeprowadzonych dowodów i dokonanego na ich podstawie ustalenia stanu faktycznego. Co prawda obrońca formalnie powiązał sformułowane zarzuty naruszenia art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. i innych ww. z zarzutem naruszenia art. 433 § 2 k.p.k., ale powołanie tego ostatniego przepisu, o czym jednoznacznie przekonuje treść kasacji, miało na celu wyłącznie „ukrycie” ich prawdziwego charakteru. Przypomnieć należy skarżącemu, że zarzuty naruszenia przepisów art. 7 k.p.k. i 410 k.p.k., jako kierowane w istocie względem orzeczenia Sądu I instancji w sytuacji, gdy Sąd odwoławczy nie poczynił własnych ustaleń faktycznych, nie mają charakteru kasacyjnego. Jak wynika jednoznacznie z treści zapadłych w sprawie orzeczeń Sądy rozpoznające niniejszą sprawę wzięły pod uwagę, zgodnie z treścią art. 410 k.p.k., całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej, opierając swoje rozstrzygnięcia na wszystkich dowodach przeprowadzonych w niniejszej sprawie.

Stawiając zarzut naruszenia art. 5 § 2 k.p.k. obrońca skazanego wskazał na zeznania pokrzywdzonej, które były opozycyjne do depozycji m.in. P. P. czy P. C., z czego wynikać miało w ocenie obrony istnienie wątpliwości, które rozstrzygnięte nie zostały na korzyść D. S. Zasadnym wydaje się przypomnienie, że podniesienie zarzutu obrazy art. 5 § 2 k.p.k. może przynieść skutek jedynie wówczas, gdy zostanie wykazane, że orzekający w sprawie Sąd rzeczywiście miał wątpliwości o takim charakterze i nie rozstrzygnął ich na korzyść oskarżonego. Dla zasadności tego zarzutu nie wystarczy zaś zaprezentowanie przez stronę własnych wątpliwości, co do stanu dowodów, czy odmienna ich ocena. O naruszeniu tego przepisu można, więc mówić wówczas, gdy sąd ustalając, że zachodzą, nie dające się usunąć wątpliwości, nie rozstrzygnie ich na korzyść oskarżonego, co w rozpoznawanej sprawie nie miało miejsca.

Podkreślić należy, że Sąd odwoławczy, utrzymując w mocy wyroku Sądu I instancji (jak już podniesiono powyżej), nie przeprowadzał żadnych dowodów w oparciu, o które czyniłby nowe ustalenia faktyczne. Nie dokonał także odmiennej od przyjętej przez Sąd odwoławczy oceny zgromadzonych dowodów. Odnosząc się natomiast do zarzutów zawartych w apelacji ocenił prawidłowość postępowania Sądu I instancji w zakresie prowadzenia i oceny zgromadzonych przez ten Sąd dowodów w kontekście zarzuczonego naruszenia art. 7 k.p.k. Wskazał powody i okoliczności dla których zarzuty te uznał za niesłuszne, w tym odniósł się do obu istniejących alternatywnych wersji wydarzeń przedstawianych przez oskarżonego i pokrzywdzonego, oceny wiarygodności zeznań świadków E. D., P. C., P. P., A. S. czy wyjaśnień D. S. Sąd II instancji w sposób jednoznaczny wskazał dowody i okoliczności, z powodu których, wbrew zarzutom zawartym w apelacji i powtórzonym w kasacji, materiał dowodowy zgromadzony w sprawie daje podstawy do uznania za wiarygodne zeznania pokrzywdzonej. Wskazał także z jakich powodów prawidłowa była przyjęta przez Sąd I instancji ocena depozycji oskarżonego, P. C., P. P. prowadząca do uznania ich relacji na temat zdarzenia z dnia 27 czerwca 2015 r. za niewiarygodną (s.7 - 9 uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego). Analizując treść uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie sposób stwierdzić by zaprezentowane w nim stanowisko było dowolne i nie odwoływało się do materii dowodowej zgromadzonej w sprawie, tj. zeznań czy wyjaśnień, a przede

wszystkim by nie dokonano jej analizy przez pryzmat podniesionych w apelacji zarzutów. Skarżący w istocie ponownie odwołuje się do kwestii już rozważonych przez Sąd odwoławczy, prowadząc polemikę z ustaleniami faktycznymi. Podważenie argumentacji Sądu II instancji, w tym zwłaszcza w kontekście stawianych zarzutów kasacyjnych, przy uwzględnieniu motywów rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego i przywołanej tam argumentacji, nie może być w tych okolicznościach uznane za skuteczne.

Podsumowując, w ocenie Sądu Najwyższego, stanowisko zawarte w kasacji opiera się na wybiórczej i dowolnej analizie motywów rozstrzygnięcia Sądu odwoławczego. Jest próbą wymuszenia powtórnej analizy materiału dowodowego, jego przewartościowania w sposób potwierdzający wersję zdarzeń oskarżonego.

Przechodząc do zawartego w kasacji zarzutu obraży art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k. to również ten zarzut należało uznać za bezzasadny w stopniu oczywistym. Z treści art. 433 § 1 k.p.k. wynika, że Sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach zaskarżenia, a jeżeli w środku odwoławczym zostały wskazane zarzuty stawiane rozstrzygnięciu - również w granicach podniesionych zarzutów, uwzględniając treść art. 447 § 1-3 k.p.k., a w zakresie szerszym w wypadkach wskazanych w art. 435 k.p.k., art. 439 § 1 k.p.k., art. 440 k.p.k. i art. 455 k.p.k. Natomiast przepis art. 440 k.p.k. jasno wskazuje, że jeżeli utrzymanie orzeczenia w mocy byłoby rażąco niesprawiedliwe, podlega ono, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów, zmianie na korzyść oskarżonego albo w sytuacji określonej w art. 437 § 2 k.p.k. uchyleniu. Podnieść przy tym należy, że każdą podstawę odwoławczą (art. 438 k.p.k.) sąd może uwzględnić z urzędu, jeśli byłaby ona przyczyną wydania rażąco niesprawiedliwego orzeczenia. Uzasadniając zarzut rażącej niesprawiedliwości wyroku, autor kasacji odwołał się do rażącej obraży art. 174 k.p.k. Skarżący upatruje rażącej niesprawiedliwości orzeczenia w rzekomym naruszeniu art. 174 k.p.k., co stoi jednak w sprzeczności z przeanalizowanym i ocenionym przez Sąd odwoławczy sposobem procedowania Sądu I instancji. Zauważyć należy, że E. D. (policjant sporządzający notatkę dotyczącą zdarzenia) został przesłuchany przez Sąd Rejonowy (k. 215 akt IX K [...], protokół rozprawy z dnia 24 stycznia 2018 r.). Nie można zatem mówić o wprowadzeniu w poczet materiału dowodowego notatki i ustalaniu na jej

podstawie przebiegu zajścia czy też zastępowaniu zeznań świadka notatką urzędową, wreszcie zaniechaniu przeprowadzenia bezpośrednio dowodu z zeznań.

Analiza akt sprawy, w tym przede wszystkim orzeczeń Sądów obu instancji, jednoznacznie wskazuje, że kontrola instancyjna przeprowadzona przez Sąd Okręgowy w L. była prawidłowa. To właściwe przeprowadzenie kontroli orzeczenia Sądu Rejonowego stało się przyczyną utrzymania w mocy zaskarżonego apelacją wyroku Sądu I instancji

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy oddalił kasację obrońcy skazanego jako oczywiście bezzasadną.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu w postępowaniu kasacyjnym oparte zostało na przepisach art. 637a k.p.k. w zw. z art. 624 § 1 k.p.k. O wynagrodzeniu za obronę z urzędu w postępowaniu kasacyjnym, orzeczono na podstawie § 2 pkt 1, § 4 ust. 1 i 3 w zw. z § 17 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

Z tych powodów Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[aw]